

**Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Štátny archív v Košiciach, pobočka Košice**

16

**Miestny národný výbor Nižný Medzev
1945 - 1960**

Inventár

Spracovala
PhDr. Margita Krajňáková
Ľubica Konšťáková

Košice 2010

ÚVOD

Prehľad vývoja pôvodcu fondu

Národné výbory vznikali ako orgány takzvanej revolučnej ľudovej moci. Za 1. ČSR a za Slovenskej republiky (1938 – 1945) boli v obciach samosprávnymi orgánmi obecne zastupiteľstvá, obecná rada, obecný výbor, richtár a vládny komisár.

Po roku 1945 sa národné výbory stali základom budovania novej spoločnosti. Predstavovali orgány štátnej moci a správy zastupiteľského charakteru, pomocou ktorých sa najširšie ľudové vrstvy zúčastňovali na riadení a správe štátu.

Národné výbory vznikli na základe ústavného dekrétu prezidenta republiky zo 4. decembra 1944 o ustanovení miestnych a okresných národných výborov ako orgánov verejnej správy vo všetkých jej odboroch na území oslobodenom od nepriateľa a na prechodnú dobu, ktorá sa končí dňom určenia činnosti riadne zvolených národných výborov.

Národné výbory vznikali ako orgány štátnej moci a správy. Boli stanovené zásady, že pre každú obec sa vytvorí národný výbor a zrušia sa obecné a obvodné notárske úrady. Úradníkov zrušených notárskych úradov bolo možné preradiť do národných výborov, ak boli politicky a národne spoľahliví. Úrady národných výborov svojou organizačnou formou nadväzovali na zrušené notárske úrady. Tieto zmeny boli uskutočnené nariadením Predsedníctva SNR č. 26 Zb. nariadení SNR zo 7.4.1945.

Prvé riadne voľby sa uskutočnili v júni a v júli 1945. Pôsobnosť MNV bola stanovená :

1. dočasným organizačným poriadkom – výnos Povereníka pre veci vnútorné z 15.11.1945 č. 6633/2-II, ktorý bol uverejnený v úradnom vestníku pod č. 315/1945 a doplnok pod č. 636/1945.
2. dočasným rokovačím poriadkom – výnos Povereníka pre veci vnútorné z 10.12.1945 č. 7117/1-II/1, ktorý bol uverejnený v Úradnom vestníku pod č. 362/1945.
3. dočasným kancelárskym poriadkom – výnos Povereníka pre veci vnútorné z 12.12.1945 č. 2153/1-II/1, ktorý bol uverejnený v Úradnom vestníku pod č. 370/1945.

Vo februári 1948 boli ustanovené na návrh miestnych akčných výborov Slovenského národného frontu dočasné správne komisie, ktoré pracovali do mája 1949 a nahradili správny aparát MNV.

Vládnym nariadením č. 72/1949 Zb. bola vytvorená funkcia obvodného tajomníka MNV a MNV si vybavovali svoju agendu sami. Táto funkcia bola zrušená vládnym nariadením č. 111/1951 Zb. a MNV si ustanovili vlastných tajomníkov.

Obvodné úrady MNV boli zrušené vládnym nariadením č. 14/1950 Zb. a MNV boli ustanovené ako vykonávatelia štátnej moci a správy. V roku 1954 sa zrušil referentský systém a ústavný zákon č. 12/1954 Zb.z. o NV a zákony č. 13, 14, z roku 1954 Zb.z. o NV a voľbách do NV znamenali ďalšie upevnenie postavenia NV. Členovia NV sa volili na trojročné obdobie, pričom na každých 100-200 obyvateľov sa volil jeden člen. V obciach na 6000 obyvateľov si MNV zriaďovali odbory.

Vydaním nového zákona o NV č. 65/1960 Zb.z. sa kompetencie MNV a MsNV zväčšili. Dostali do správy všetky podniky, ktoré slúžili potrebám obyvateľstva na úrovni obce a mesta, mali zodpovednosť za riadne hospodárenie JRD a mali budovať podniky služieb obyvateľstvu.

Orgánmi NV boli plénum, rada, komisie a aparát. Voľby no NV sa uskutočňovali každé štyri roky. MNV boli základným stupňom v trojstupňovej organizácii NV – MNV, MsNV, ONV (KNV).

Zákon č. 69/1967 Zb.z. stanovil ešte širšiu kompetenciu MNV a MsNV, ktoré utvárali podmienky pre uspokojenie potrieb občanov, organizovali výstavbu, rozvíjali kultúru, poľnohospodárstvo a chránili verejný poriadok, spravovali školské a kultúrne inštitúcie, miestne komunikácie a starali sa o riadne zásobovanie obyvateľstva. Definitívnu podobu tohto zákona určil po viacerých zmenách zákon č. 27/1972 Zb.z. Posledné doplnky zákona o NV boli vydané v zákone č. 139/1982 Zn.z.

K 31.12.1990 v súvislosti so zmenou spoločenského zriadenia v bývalom Československu došlo k zániku miestnych národných výborov a v zmysle zákona SNR č.369/1990 Zb. boli obnovené samosprávy obcí.

Miestny národný výbor Nižný Medzev

História Miestneho národného výboru Nižný Medzev začala v roku 1945.

Kto bol prvým predsedom MNV od roku 1945 sa nepodarilo zistiť, pretože z tohto obdobia sa nezachovali žiadne zápisnice ani iné dokumenty, v ktorých by bola zmienka o prvom predsedovi MNV. Od roku 1949 bol predsedom MNV Ladislav Jaroš, ktorého v roku 1953 vystriedal Rudolf Medeši. Na jeho miesto nastúpil v roku 1955 Michal Štefáni, ktorý bol predsedom MNV do roku 1957. Potom bol za predsedu zvolený Rudolf Ružbacký, ktorý ostal v tejto funkcii do konca samostatnej existencie MNV Nižný Medzev v roku 1960.

V roku 1960 zlúčením obcí Nižný Medzev a Vyšný Medzev vznikla zlúčená obec Medzev, ktorá bola vyhlásená za mesto.

Vnútornú organizáciu MNV tvorilo plenárne zasadnutie a výkonné zložky MNV, ktorými bola rada MNV, predseda MNV a komisie MNV.

Na plenárnom zasadnutí určoval MNV smer činnosti svojich zložiek, kontroloval a riadil ich činnosť, mohol vytvárať a rušiť svoje výkonné zložky. Plenárne zasadnutie schvaľovalo plán a kontrolovalo jeho plnenie ako i rozpočet a účtovné uzávierky, staralo sa o všetky dôležité hospodárske, správne, kultúrne a iné oblasti patriace do pôsobnosti MNV. Riešilo napríklad prijatia záväzkov, kúpy a odpredaj obecných pozemkov, staralo sa o bytovú politiku obce, riešilo rôzne pripomienky občanov.

Rada bola zborovým orgánom, na čele bol predseda, ďalšími členmi boli jeho zástupcovia a referenti. Rada vykonávala uznesenia plenárnych zasadnutí, prejednávala záležitosti ktoré neboli výslovne vyhradené plenárnemu zasadnutiu. Predseda zastupoval MNV a zodpovedal za správnu činnosť MNV. Na svojich zasadnutiach rada riešila záležitosti týkajúce sa napríklad žatevných prác, organizovaniu rôznych osláv, rôznych opráv v obci, či schvaľovala odmeny funkcionárom. Sledovala a riadila hospodárenie JRD, starala sa o zveľadovanie obce, výstavbu nových domov.

Ďalšou organizačnou zložkou boli komisie MNV, ktoré sa venovali odbornej, poradnej a výkonnej činnosti. Pri MNV Nižný Medzev pracovala podľa zachovaných dokumentov iba poľnohospodárska komisia.

Miestny národný výbor Nižný Medzev ukončil svoju činnosť v roku 1960. V tom roku zlúčením obcí Nižný Medzev a Vyšný Medzev vzniklo mesto Medzev.

Vývoj a dejiny fondu

Na MNV Nižný Medzev počas jeho samostatnej existencie do roku 1960 nebola vykonaná žiadna kontrola ani vyrad'ovanie. Až v roku 1962 bola na vtedy už zlúčenom MNV Medzev vykonaná kontrola, pri ktorej sa konštatovalo, že spisový materiál bývalého MNV Nižný Medzev je uložený v spoločnej spisovni a je v neusporiadanom stave.

Skartácia bola vykonaná 21.6.1979 a do archívu boli prevzaté písomnosti za bývalý MNV Nižný Medzev za všetky roky jeho samostatnej existencie 1945 – 1960.

Archívna charakteristika fondu

Časové rozpätie archívneho fondu MNV Nižný Medzev je obdobie 1945 – 1960. Základné členenie inventára je na 4 hlavné skupiny a to: I. úradné knihy, II. spisový materiál, III. účtovný materiál a IV. ostatný materiál.

I. úradné knihy sú rozdelené na zápisnice pléna, rady a komisií. Usporiadané sú podľa ročníkov, pričom jeden ročník je jedna inventárna jednotka.

II. spisový materiál tvoria registrátorne pomôcky a spisy. Registrátorne pomôcky sú málo zachované, jeden zväzok je zároveň inventárnou jednotkou. Spisový materiál je usporiadaný chronologicky. Inventárnou jednotkou je jeden ročník .

Ďalej nasleduje **III. účtovný materiál** , pri ktorom je tiež inventárnou jednotkou jeden ročník.

IV. Ostatný materiál tvoria registre, súpisy a evidencie, pričom inventárnou jednotkou je jeden zväzok.

Celý inventár uzatvára vecný a menný register, v ktorom sa odvoláva na inventárne číslo. Z obsahového hľadiska sú najdôležitejšie zápisnice pléna a rady. Zaznamenávajú činnosť MNV, politický, kultúrny a hospodársky vývoj obce. Písomností obsahujú materiál týkajúci sa rôznych akcií na zveľad'ovanie obce, rôzne plány rozvoja a obnovy obce, evidencie, prevody nehnuteľností, konfiškácie, a rôzne iné dokumenty.

Rozbor obsahu fondu

Archívny fond Miestny národný výbor Nižný Medzev 1945 -1960 je zdrojom cenných informácií pre štúdium histórie obce Nižný Medzev. Archívne dokumenty sú obrazom každodenného života občanov, týkajúce sa poľnohospodárstva, kultúrno-výchovnej činnosti, starostlivosti o občanov. V zápisniciach sa výrazne prejavuje riadiaca a organizátorská práca rady, pléna a komisií MNV, hodnotiace správy obsahujúce podrobný prehľad ich činnosti.

Archívny fond MNV Nižný Medzev je usporiadaný v 8 archívnych škatuliach a meria 1,00 bm.

Protokolárny záznam o vypracovaní inventára

Archívny fond MNV Nižný Medzev usporiadala, vnútornú skartáciu vykonala a zinventarizovala PhDr. Margita Krajňáková v roku 1992. Inventár do BACHu prepísala, vytvorila register a úvod Ľubica Konšťáková v roku 2010.

I. Úradné knihy

Inv. č.	Časový rozsah	Sign.	Č. spisu	Č. škat.
1	1949 Zápisnice pléna MNV			škat. č. 1
2	1950 Zápisnice pléna MNV			škat. č. 1
3	1953 Zápisnice pléna MNV			škat. č. 1
4	1954 Zápisnice pléna MNV			škat. č. 1
5	1955 Zápisnice pléna MNV			škat. č. 1
6	1956 Zápisnice pléna MNV			škat. č. 1
7	1957 Zápisnice pléna MNV			škat. č. 1
8	1958 Zápisnice pléna MNV			škat. č. 1
9	1946			škat. č. 1

Zápisnice MSK

10	1947 Zápisnice MSK	škat. č. 1
11	1948 Zápisnice MSK	škat. č. 1
12	1950 Zápisnice rady MNV	škat. č. 1
13	1953 Zápisnice rady MNV	škat. č. 1
14	1954 Zápisnice rady MNV	škat. č. 1
15	1955 Zápisnice rady MNV	škat. č. 1
16	1956 Zápisnice rady MNV	škat. č. 1
17	1957 Zápisnice rady MNV	škat. č. 1
18	1958 Zápisnice rady MNV	škat. č. 1

19	1959 Zápisnice rady MNV	škat. č. 1
20	1960 Zápisnice rady MNV	škat. č. 1
21	1957 Zápisnice poľnohospodárskej komisie	škat. č. 1
22	1958 Zápisnice poľnohospodárskej komisie	škat. č. 1
23	1960 Zápisnice poľnohospodárskej komisie	škat. č. 1

II. Spisový materiál

A. registratúrne pomôcky

24	1954 Podací denník	škat. č. 2
25	1955–1960 Evidencia obecných svedectiev	škat. č. 2
26	1957–1960 Register trestov	škat. č. 2

B. Spisy

27	1945
Zoznam nepriateľského majetku podliehajúceho konfiškácii.	škat. č. 2
28	1946
Rozhodnutia Konfiškačnej komisie v Moldave nad Bodvou o konfiškácii majetku. Zoznam konfiškovaných nehnuteľností.	škat. č. 2
29	1948
Sumárny výkaz hlásení o druhu konfiškovaného majetku. Zoznam zamestnancov MSK.	škat. č. 2
30	1949
Návrh na zrušenie konfiškátov u osôb nemeckej národnosti, ktorí reslovakizovali.	škat. č. 2
31	1950
Prídelenie nehnuteľností zo skonfiškovaných majetkov obyvateľom obce Nižný Medzev.	škat. č. 2
32	1951
Antl Vojtech - pridelenie bytu. Budovateľský program obce.	škat. č. 2
33	1952
Schwartz Juraj, Gobl Viktor, Turkyňák Anton - pridelenie bytu. Obecný sumár držiteľov poľnohospodárskej pôdy.	škat. č. 2

- 34 1953 škat. č. 2
Kováč Jozef, Uher Mikuláš, Revický Jozef - pridelenie bytu.
Trenčalská Helena, bývalá nájomníčka obecnej tehelne - šetrenie.
- 35 1954 škat. č. 2
Obnova obecných mostov. Zoznam konfiškovaných hámrov.
Konfiškácia majetku podľa nariadenia číslo 104/45 Sb. SNR -
usporiadanie. Súpis hospodárskych zvierat.
- 36 1955 škat. č. 3
Úradný odhad domového majetku v správe Domovej správy v
Nižnom Medzeve. Zoznam poľnohospodárskych podnikov nad 2 ha.
- 37 1956 škat. č. 3
Nájomné zmluvy. Súpis hospodárskych zvierat.
- 38 1957 škat. č. 3
Voľby do MNV. Zoznam členov MNV. Záznam o odovzdaní a
prevzatí funkcie predsedu a tajomníka MNV. Schmotzerová Terézia -
vklad vlastníckeho práva. Príspevok na zriadenie krajčírkej
prevádzkárne pri MNV. Záznam o prevzatí štátneho kina Fatra v
Nižnom Medzeve. Súpis hospodárskych zvierat.
- 39 1958 škat. č. 3
Žiadosti obyvateľov o kúpu rodinných domov. Súpis držiteľov
poľnohospodárskej pôdy do 0,5 ha. Súpis hospodárskych zvierat.
- 40 1959 škat. č. 3
Predaj rodinných domov. Ružbacký Viktor - pridelenie bytu. Burkuš
Štefan - žiadosť o kúpu domu. Záznam z komisionálneho prejednávania
odpredaja rodinných domov. Súpis hospodárskych zvierat.
- 41 1960 škat. č. 3

Molčan Ján, Bodenlos Ján - kúpa rodinného domu. Špak Ondrej,
Rostáš Ján - pridelenie bytu. Hodnotenie výsledkov 1. volebného
obdobia. Uznesenie Ľudového súdu v Moldave nad Bodvou o vklade
vlastníckeho práva. Súpis hospodárskych zvierat.

III. Účtovný materiál

42	1951 Hlavná kniha rozpočtových účinov	škat. č. 4
43	1952 Hlavná kniha rozpočtových účinov. Rozpočet.	škat. č. 4
44	1953 Hlavná kniha rozpočtových účinov. Rozpočet.	škat. č. 4
45	1954 Denník	škat. č. 4
46	1956 Denník	škat. č. 4
47	1957 Denník	škat. č. 4
48	1958 Denník	škat. č. 4

49 1959 škat. č. 4
Denník

50 1960 škat. č. 4
Denník

IV. Ostatný materiál

51 1958 škat. č. 5
Register držiteľov pôdy

52 škat. č. 6
Súpis perciel

53 škat. č. 7
Súpis užívateľov pôdy

54 škat. č. 8
Zrtieknutie sa pôdy v prospech JRD - evidencia

Register osôb

A

Antl Vojtech - 32

B

Bodenlos Ján - 41

Burkuš Štefan - 40

G

Gobl Viktor - 33

K

Kováč Jozef - 34

M

Molčan Ján - 41

R

Revický Jozef - 34

Rostáš Ján - 41

Ružbacký Viktor - 40

S

Schwartz Juraj - 33

Špak Ondrej - 41

T

Trenčalská Helena - 34

Turkyňák Anton - 33

U

Uher Mikuláš - 34

Register vecný

B

budovateľský program - 32

D

denník - 45 - 50

E

evidencia obecných svedectiev - 25

H

hlavná kniha rozpočtová - 42 - 44

J

JRD evidencia - 54

K

kino - 38

konfiškácia majetku - 27 - 29, 35

konfiškované nehnuteľnosti - 28

krajčírska prevádzkareň - 38

N

nájomná zmluva - 37

O

obecná tehelňa - 34

obecný most - 35

odhad majetku - 36

P

podací denník - 24

poľnohospodársky podnik - 36

prídelenie nehnuteľností - 31

prídelenie bytu - 32 - 34, 40, 41

R

register držiteľov pôdy - 51

register trestov - 26

rodinný dom - 39 - 41

rozpočet - 43, 44

S

sumár držiteľov pôdy - 33

súpis hospodárskych zvierat - 35, 37 - 41

súpis parciel - 52

súpis pôdy - 39

súpis užívateľov pôdy - 53

V

vklad vlastníckeho práva - 38, 41

voľby do MNV - 38

volebné obdobie - 41

Z

zápisnice MSK - 9 - 11

zápisnice pléna - 1 - 8

zápisnice poľnohospodárskej komisie - 21 - 23

zápisnice rady - 12 - 20

zoznam zamestnancov - 29

zrušenie konfiškátov - 30

Tiráž

Názov archívu : **Ministerstvo vnútra SR**
Štátny archív v Košiciach, pobočka Košice
Názov fondu : **Miestny národný výbor Nižný Medzev**
Časové rozpätie : **1945 – 1960**
Názov pomôcky : **Inventár**
Fond usporiadala : **PhDr. Margita Ktrjňáková**
Inventár zostavila : **Ľubica Konšt'áková**
Počet strán inventára: **14**
Počet exemplárov : **4**
Inventár schválil : **PhDr. Margita Krajňáková**